

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ**

Ταχ. Δ/ση: Σταδίου 29
Ταχ. Κώδικας: 101 10 - Αθήνα
TELEFAX: 210 5203872
Πληροφορίες: Ζ. Αδαμοπούλου
Τηλέφωνο: 2131516472
e-mail: ypertns@ypakp.gr

Αθήνα, 30 Σεπτεμβρίου 2019
Αριθ. Πρωτ.: 351

ΠΡΟΣ: Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
Αθήνα

ΚΟΙΝ: Υπουργός Επικρατείας

ΘΕΜΑ: Σχετικά με την εφαρμογή της Σύμβασης του ΟΗΕ για τα Άτομα με Αναπηρία (ΑμεΑ).
ΣΧΕΤ: Η με αρ. πρωτ.442/30-08-2019 ΕΡΩΤΗΣΗ.

Σε απάντηση του ανωτέρω σχετικού, που κατατέθηκε στη Βουλή από τον Βουλευτή κ. Κ. Βελόπουλο, σας πληροφορούμε τα εξής:

Τα άρθρα της Σύμβασης του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία για τα οποία οι αρμόδιες Διευθύνσεις Πολιτικών ΑμεΑ και Προστασίας Παιδιού και Οικογένειας του Υπουργείου μας έχουν αρμοδιότητα έκδοσης κανονιστικών πράξεων είναι τα άρθρα 7, 19, 20 και 28.

Άρθρο 7 - Παιδιά με αναπηρία

Τα προγράμματα και οι δράσεις του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων για παιδιά με αναπηρίες εφαρμόζονται από τα Παραρτήματα των 12 Κέντρων Κοινωνικής Πρόνοιας των Περιφερειών (Κ.Κ.Π.Π.). Τα Κ.Κ.Π.Π. παρεμβαίνουν σε θέματα που σχετίζονται με την προστασία των παιδιών και των νέων με αναπηρίες, ενώ εξειδικευμένες υπηρεσίες αποκατάστασης υλοποιούνται από επιστημονικό προσωπικό.

Βάσει της νομοθεσίας που διέπει τα Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών με Αναπηρία (υπ' αρ. Π1β/Γ.Π.οικ.14951 ΚΥΑ, ΦΕΚ 1397/Β'/2001), αυτά μπορούν να δημιουργηθούν από Δημοτικές Επιχειρήσεις ή από Ιδιωτικούς κερδοσκοπικούς ή μη Φορείς. Οι κύριοι στόχοι των ΚΔΑΠ-ΜΕΑ είναι, μεταξύ άλλων, η παροχή δημιουργικών δραστηριοτήτων, προ-επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στα παιδιά και η παροχή ψυχοκοινωνικής στήριξης στις οικογένειές τους.

Για παιδιά ηλικίας κάτω των 6 ετών προβλέπεται η λειτουργία δομών που προσφέρουν υπηρεσίες που ανταποκρίνονται στις ανάγκες τους και στελεχώνονται από εξειδικευμένο προσωπικό. Επιπρόσθετα, Ιδιωτικοί μη κερδοσκοπικοί Φορείς καθώς και το Κ.Κ.Π. της Περιφέρειας της Αττικής έχουν εκπονήσει Προγράμματα παροχής εξειδικευμένων

υπηρεσιών για παιδιά ηλικίας κάτω των 6 ετών, με βάση τις αρχές της Πρώιμης Παρέμβασης.

Τέλος, ο νόμος 4538/2018 προωθεί την υιοθεσία και την αναδοχή, διευκολύνοντας και επιταχύνοντας τις σχετικές διαδικασίες. Έχουν δημιουργηθεί δύο ηλεκτρονικά μητρώα στο Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ε.Κ.Κ.Α.). Στο πρώτο όλα τα ιδρύματα (δημόσια ή ιδιωτικά) καταγράφουν όλα τα παιδιά (με ή χωρίς αναπηρία) που φιλοξενούν, με σκοπό την αποϊδρυματοποίησή τους, ενώ στο δεύτερο καταγράφονται οι υποψήφιοι ανάδοχοι γονείς. Παρέχεται επίδομα αναδοχής για την κάλυψη των αναγκών των παιδιών, το οποίο στις περιπτώσεις παιδιών με αναπηρία είναι υψηλότερο.

Άρθρο 19 – Ανεξάρτητη διαβίωση και ένταξη στην κοινωνία

Βάσει των διατάξεων της υπ' αρ. Δ12/Γ.Π.οικ.13107/283 ΚΥΑ (ΦΕΚ 1160/Β'/2019), άτομα άνω των 18 ετών με κάθε μορφής αναπηρία μπορούν να ενταχθούν σε Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης (Σ.Υ.Δ.), κατόπιν δικής τους αίτησης ή αίτησης των γονιών τους ή του δικαστικού τους συμπαραστάτη. Περιορισμοί υφίστανται μόνο για άτομα με ψυχιατρικές παθήσεις ή επιληπτικές κρίσεις τα οποία δε λαμβάνουν την κατάλληλη φαρμακευτική αγωγή. Με την εν λόγω ΚΥΑ τροποποιείται σημαντικά το προϋφιστάμενο κανονιστικό πλαίσιο, με βάση το οποίο μόνο άτομα με νοητική υστέρηση μπορούσαν να διαβιούν σε Σ.Υ.Δ..

Επίσης, με βάση τη νέα ΚΥΑ, τόσο ΝΠΔΔ στο πλαίσιο της αποϊδρυματοποίησης, αλλά και ΝΠΙΔ κερδοσκοπικού ή μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, καθώς και φυσικά πρόσωπα δύνανται να ιδρύουν Σ.Υ.Δ. (άρθρο 1). Οι Σ.Υ.Δ. διακρίνονται με βάση τον αριθμό των ατόμων που φιλοξενούν σε αυτές σε Στέγες 1-4 ΑμεΑ και Στέγες 5-9 ΑμεΑ. Βρίσκονται εντός του αστικού ιστού, σε περιοχές γενικής ή αμιγούς κατοικίας, κοντά σε κοινωνικές εξυπηρετήσεις.

Οι Σ.Υ.Δ. αποτελούν βασικό «εργαλείο» του προγράμματος αποϊδρυματοποίησης ΑμεΑ και παρέχουν στους φιλοξενούμενους όλες τις απαραίτητες υπηρεσίες υποστήριξης, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης σε ιατρική φροντίδα όταν τη χρειάζονται. Επίσης, παρέχουν πρόσβαση σε εκπαίδευση και κατάρτιση, επικοινωνία με τις οικογένειές τους, ψυχαγωγικές δραστηριότητες, εξατομικευμένο πρόγραμμα προσαρμοσμένο στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του κάθε ενοίκου και προώθηση αυτών που έχουν τη δυνατότητα να εργαστούν σε προγράμματα κατάρτισης και απασχόλησης.

Στο πλαίσιο του προγράμματος αποϊδρυματοποίησης, εκδόθηκε η υπ' αρ. 60135/1579/2019 ΚΥΑ (ΦΕΚ 4590/Β'), βάσει της οποίας άτομα με αναπηρία που φιλοξενούνται στο Κ.Κ.Π.Π. Δ. Ελλάδας, Παράρτημα Λεχαινών και στις δομές που εποπτεύονται από το Κ.Κ.Π.Π. της Περιφέρειας Αττικής θα μετεγκατασταθούν σε ασφαλείς δομές ή δομές οικογενειακού τύπου ή θα επιστρέψουν στις οικογένειές τους με παράλληλη στήριξη από το πρόγραμμα αποϊδρυματοποίησης. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει τη δημιουργία δομών βραχείας διαμονής για ΑμεΑ, κινητών μονάδων παροχής υπηρεσιών υποστήριξης στις οικογένειες των ΑμεΑ, Στεγών Υποστηριζόμενης Διαβίωσης και τη δημιουργία Κέντρων Διημέρευσης και

ημερήσιας φροντίδας για ΑμεΑ. Το πρόγραμμα είναι πιλοτικό και επί του παρόντος αφορά τις Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας και Αττικής.

Επιπλέον, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 11 του ν. 4506/2017 εκδόθηκε η υπ' αρ. οικ.60136/1580 ΚΥΑ (ΦΕΚ 4590, Β', 27-12-2017) δυνάμει της οποίας υλοποιείται πρόγραμμα Διερμηνείας εξ αποστάσεως για Κωφούς και Βαρήκοους (relay service), μέσω πολλαπλών τρόπων επικοινωνίας (Ελληνική Νοηματική Γλώσσα, χειλανάγνωση, μετατροπή ομιλίας σε γραπτό κείμενο), με τη χρήση νέων τεχνολογιών υψηλής ποιότητας.

Άρθρο 20 – Κινητικότητα του ατόμου

Η Διεύθυνση Πολιτικών ΑμεΑ κάθε έτος, σε συνεργασία με τα ΚΕΠ και τις αρμόδιες υπηρεσίες των Περιφερειών, υλοποιεί πρόγραμμα χορήγησης δωρεάν ή μειωμένου δελτίου μετακίνησης για τα Άτομα με Αναπηρίες, κατόπιν σύναψης σχετικών συμβάσεων με τους αρμόδιους συγκοινωνιακούς φορείς. Για την υλοποίηση του συγκεκριμένου προγράμματος, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 25 του Ν. 2072/92 (ΦΕΚ 125/Α'), εκδίδεται κάθε έτος Κοινή Υπουργική Απόφαση των αρμόδιων υπουργών Οικονομικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Για τον σκοπό δε αυτό εγγράφονται στο προϋπολογισμό του Υπουργείου μας οι σχετικές πιστώσεις.

Δελτίο Δωρεάν Μετακίνησης χορηγείται στα Άτομα με Αναπηρίες που έχουν ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 67% και το ατομικό τους εισόδημα δεν ξεπερνά τις 23.000 ευρώ ή το οικογενειακό τους εισόδημα δεν ξεπερνά τις 29.000 ευρώ. Επίσης, Δελτίο Μετακίνησης χορηγείται και στους συνοδούς των ολικά τυφλών και των ατόμων με βαριά νοητική υστέρηση με δείκτη νοημοσύνης κάτω του 30.

Για την Περιφέρεια Αττικής η μετακίνηση πραγματοποιείται δωρεάν για τους δικαιούχους με τη χρήση της ηλεκτρονικής κάρτας ΑΤΗ.ΕΝΑ Card. Άτομα με ποσοστό αναπηρίας άνω του 67%, ανεξαρτήτως εισοδήματος, δικαιούνται Κάρτα με την οποία παρέχεται 50% έκπτωση στα εισιτήρια των υπεραστικών λεωφορείων.

Επιπλέον, σε άτομα με κινητική αναπηρία από 80% και άνω και σε άτομα με ακρωτηριασμό των δύο άνω ή των δύο κάτω άκρων, παρέχεται επίδομα κίνησης, ανεξάρτητα από το εισόδημά τους και ανεξάρτητα από το αν είναι ιδιοκτήτες ή συνιδιοκτήτες οχήματος.

Άρθρο 28 –Βιοτικό επίπεδο και κοινωνική προστασία

Η Διεύθυνση Πολιτικών ΑμεΑ έχει εκπονήσει και εποπτεύει την εφαρμογή 9 Προγραμμάτων Οικονομικής Ενίσχυσης. Έως την 31-12-2018 τα Προγράμματα αυτά υλοποιούνταν από τους Δήμους της χώρας, ενώ από την 01-01-2019 την υλοποίηση έχει αναλάβει ο Οργανισμός Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ο.Π.Ε.Κ.Α.). Τα ποσά που χορηγούνται στο πλαίσιο των Προγραμμάτων αυτών δεν έχουν υποστεί καμία μείωση, παρά τη δύσκολη δημοσιονομική συγκυρία. Οι ανωτέρω παροχές χορηγούνται επίσης και σε πολίτες της ΕΕ και στα μέλη των οικογενειών τους, σε αναγνωρισμένους πρόσφυγες και τις οικογένειές τους (άρθρο 30, ΠΔ 141/2013, ΦΕΚ 226, Α'), σε πολίτες τρίτων χωρών που κατέχουν άδεια διαμονής για ανθρωπιστικούς λόγους (άρθρο 46 του ν. 4554/2018), σε

άτομα που τελούν σε καθεστώς παραμονής για ανθρωπιστικούς λόγους (άρθρο 28, ΠΔ 114/2010, ΦΕΚ 195, Α', όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 5 του ΠΔ 167/2014, (ΦΕΚ 252, Α') και σε πολίτες τρίτων χωρών που είναι μέλη οικογένειας Έλληνα πολίτη ή πολίτη της ΕΕ (άρθρο 20, παρ. 2, ΠΔ 106/2007, ΦΕΚ 135, Α' και άρθρο 85 του ν. 4251/2014).

Επιπλέον, στο πλαίσιο της προσπάθειας περιορισμού των συνεπειών της κρίσης στην ευαίσθητη κοινωνική ομάδα των ΑμεΑ, εκδόθηκε η υπ' αρ. Δ12α/Φ.32/Γ.Π.οικ.46042/1305/30-08-2018 Εγκύκλιος, με την οποία κατέστη εφικτό για ΑμεΑ που δεν μπορούν να συνταξιοδοτηθούν εξαιτίας οφειλών προς τους ασφαλιστικούς τους φορείς να εντάσσονται στα Προγράμματα Οικονομικής Ενίσχυσης ΑμεΑ.

Επιπρόσθετα, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 215 του ν. 4512/2018, με την υπ' αρ. Δ12/Γ.Π.οικ.2738/36 ΚΥΑ (ΦΕΚ 57/Β'/2018) και στο πλαίσιο της απλούστευσης των διοικητικών διαδικασιών, της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και της βελτίωσης της εξυπηρέτησης του πολίτη, ξεκίνησε από τον Φεβρουάριο του 2018 πιλοτικό πρόγραμμα εφαρμογής διαδικασίας απονομής προνοιακών παροχών σε χρήμα σε ΑμεΑ. Η πιλοτική εφαρμογή αφορούσε αρχικά μόνον όσους ενδιαφέρονταν να λάβουν για πρώτη φορά οποιασδήποτε μορφής παροχή που από την κείμενη νομοθεσία ορίζεται ως προνοιακή και απευθύνεται σε ΑμεΑ που διέμεναν μόνιμα στην Περιφέρεια Αττικής. Αρμόδιος φορέας για την υλοποίηση του πιλοτικού προγράμματος ήταν ο ΟΠΕΚΑ, ως ενιαίος φορέας διαχείρισης προνοιακών παροχών και παροχών κοινωνικής αλληλεγγύης (ν. 4520/2018). Με το άρθρο 18 του ν. 4549/2018 το πιλοτικό πρόγραμμα επεκτάθηκε στις Περιφέρειες Θεσσαλονίκης (Ιούλιος 2018) και Αχαΐας (Σεπτέμβρης 2018). Με την υπ' αρ. Δ12α/Γ.Π.οικ.68856/2202 ΚΥΑ (ΦΕΚ 5855/Β'/28-12-2018) ανατέθηκε από 01-01-2019 στον ΟΠΕΚΑ, ως ενιαίο διοικητικό φορέα η χορήγηση προνοιακών παροχών σε χρήμα σε Άτομα με Αναπηρίες σε ολόκληρη τη χώρα, με σκοπό την απλούστευση των διαδικασιών και την ταχύτερη διεκπεραίωση των θεμάτων για την καλύτερη εξυπηρέτηση του πολίτη.

Επίσης, με το άρθρο 81 του ν. 4611/2019 ορίζεται ότι *«Τα χρηματικά ποσά που καταβάλλονται από τον Οργανισμό Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΟΠΕΚΑ) ως προνοιακές παροχές σε χρήμα σε άτομα με αναπηρία δεν εμπίπτουν σε καμία κατηγορία εισοδήματος και δεν φορολογούνται. Το ποσό των προνοιακών παροχών σε χρήμα σε άτομα με αναπηρία, δεν υπόκειται σε οποιαδήποτε κράτηση ή εισφορά, δεν κατάσχεται εις χείρας του Δημοσίου ή τρίτων, κατά παρέκκλιση κάθε γενικής ή ειδικής διάταξης και δεν συμψηφίζεται με βεβαιωμένα χρέη προς τη φορολογική διοίκηση και το Δημόσιο εν γένει, τους δήμους, τις περιφέρειες, τα νομικά πρόσωπα των Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού, τα ασφαλιστικά ταμεία ή τα πιστωτικά ιδρύματα και δεν υπολογίζεται στα εισοδηματικά όρια για την καταβολή οποιασδήποτε παροχής κοινωνικού ή προνοιακού χαρακτήρα.»*.

Τέλος, η Διεύθυνση Πολιτικών ΑμεΑ κάθε χρόνο, υλοποιεί Κατασκηνωτικό Πρόγραμμα για ΑμεΑ σε συνεργασία με την Πανελλήνια Ομοσπονδία Συλλόγων Γονέων και Κηδεμόνων Ατόμων με Αναπηρίες (ΠΟΣΓΚΑμεΑ).

Το ανωτέρω πρόγραμμα υλοποιείται κατά την θερινή περίοδο σε όλη τη χώρα και απευθύνεται σε παιδιά και ενήλικες με αναπηρίες.

Βασικοί στόχοι του προγράμματος είναι:

- Η κοινωνικοποίηση των ΑμεΑ
- Η βελτίωση της υγείας τους και της ποιότητας της ζωής τους
- Η ανακούφιση των οικογενειών τους και των φροντιστών τους γενικότερα
- Η διευκόλυνση των εργαζόμενων γονέων οι οποίοι όταν κλείνουν τα σχολεία και τα Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας κατά την θερινή περίοδο αντιμετωπίζουν πρακτικά προβλήματα φύλαξης και απασχόλησης των παιδιών τους .

Στο πρόγραμμα συμμετέχουν περίπου 3.000 ωφελούμενοι με τους συνοδούς τους.

Κατά τη θερινή περίοδο υλοποιούνται το πρόγραμμα «Λειτουργία πρότυπης παραλίας με προσβασιμότητα των Ατόμων με Αναπηρία» στο παρ/μα Αποθεραπείας και Αποκατάστασης Παιδιών με Αναπηρία ΒΟΥΛΑΣ του Κέντρου Κοινωνικής Πρόνοιας Περιφέρειας Αττικής και το κατασκηνωτικό πρόγραμμα «ΝΗΡΗΙΔΕΣ» για ΑμεΑ στη Λεπτοκαρυά Πιερίας με ευθύνη του Κέντρου Κοινωνικής Πρόνοιας Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας.

Σχετικά με την κωδικοποίηση της νομοθεσίας, ένα πρώτο βήμα θα γίνει με την έκδοση του Κανονισμού Παροχών του Ο.Π.Ε.Κ.Α., που θα περιλαμβάνει τις παροχές σε χρήμα σε ΑμεΑ. Ήδη, στον ηλεκτρονικό ιστότοπο του Οργανισμού υπάρχει αναλυτική κατάσταση των χορηγούμενων παροχών σε χρήμα.

Αναφορικά με τις δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης, τα Κ.Κ.Π.Π. διοργανώνουν σε τακτική βάση εργαστήρια, σεμινάρια και άλλες δράσεις που απευθύνονται τόσο σε επαγγελματίες που ασχολούνται με την παροχή υπηρεσιών σε ΑμεΑ, όσο και στο γενικότερο πληθυσμό. Παράλληλα, φορείς κερδοσκοπικού ή μη χαρακτήρα διοργανώνουν παρόμοιες δράσεις με τη συμμετοχή ειδικών και ατόμων με αναπηρία προς ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του πληθυσμού σχετικά με τα ζητήματα που αφορούν την αναπηρία, αλλά και την ανάδειξη των συνεργειών μεταξύ της Πολιτείας, της κοινωνίας των πολιτών και των τοπικών αρχών.

Τέλος, σας ενημερώνουμε ότι, με τον νόμο 4488/2017 ο Υπουργός Επικρατείας έχει οριστεί ως ο εθνικός συντονιστής για την εφαρμογή της Σύμβασης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία, με σκοπό να δοθεί η ολιστική προσέγγιση που απαιτείται και να καλυφθούν οριζόντια και αποτελεσματικά θέματα που αφορούν στη νομοθεσία, τις πολιτικές και τα μέτρα που χρειάζονται για την προστασία των δικαιωμάτων των ΑμεΑ.

Για τον λόγο αυτό, άλλωστε, το Υπουργείο Επικρατείας ήταν αρμόδιο για τον συντονισμό της εκπροσώπησης της χώρας στην εξέταση επί της ελληνικής Έκθεσης εφαρμογής της Σύμβασης ΗΕ για τα ΑμεΑ, η οποία πραγματοποιήθηκε στην Γενεύη στις 3 και 4 Σεπτεμβρίου 2019, με τη συμμετοχή και εκπροσώπου της Αυτοτελούς Διεύθυνσης Διεθνών Σχέσεων του Υπουργείου μας. Εξάλλου, είναι το αρμόδιο Υπουργείο για την εκπόνηση Εθνικής Στρατηγικής για τα Άτομα με Αναπηρία, η οποία αποτελεί προτεραιότητα της ελληνικής κυβέρνησης.

Κατόπιν αυτού, ζητήματα που αφορούν στο νομοθετικό πλαίσιο εν γένει, στην παραγωγή δευτερογενούς ρυθμιστικού πλαισίου και σε πρωτοβουλίες για την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση της κοινωνίας, εμπίπτουν στο πεδίο αρμοδιότητας του Υπουργού

Επικρατείας, ο οποίος έχει αναλάβει προς τον σκοπό αυτό, τον συντονισμό όλων των εμπλεκομένων Υπουργείων και Υπηρεσιών.

Κατά τα λοιπά, αρμόδιος να απαντήσει είναι ο Υπουργός Επικρατείας.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΡΟΥΤΣΗΣ